

Priority ČR v agendě vnitřního trhu EU 2015-2020

listopad 2015

Předkládá Ministerstvo průmyslu a obchodu a Úřad vlády ČR

Obsah

1. Úvod	3
2. Priority České republiky v agendě vnitřního trhu EU	5
2.1 Správa vnitřního trhu.....	5
2.2 Volný pohyb osob	6
2.3 Volný pohyb zboží a volný pohyb služeb	7
2.4 Volný pohyb kapitálu a finanční trhy.....	10
3. Úkoly.....	12

1. Úvod

Východiska

Materiál Priority České republiky v agendě vnitřního trhu Evropské unie tvoří strategický rámec pro naplnění jednoho z cílů stanovených v materiálu Koncepce politiky ČR v EU: Aktivní a srozumitelná ČR v jednotné Evropě, kterým je hospodářský rozvoj na základě prohlubování vnitřního trhu EU. Vnitřní trh EU dlouhodobě představuje pro ČR a její občany jeden z nejhmatatelnějších a hospodářsky nejvýznamnějších přínosů evropské integrace, jakož i jeden z klíčových předpokladů socioekonomického rozvoje, konvergence a stability EU. Materiál reaguje na zásadní změny, které se v agendě vnitřního trhu odehrály a odehrávají především v souvislosti se jmenováním nové Komise v roce 2014.

Priority jsou z toho důvodu koncipované tak, aby jejich účinné prosazení na úrovni EU bylo spojeno s přínosem pro hospodářství ČR a zároveň pro fungování vnitřního trhu EU jako celku. Priority reflektují relevantní strategické dokumenty ČR¹ a vytváří tak základní rámec pro formulaci dílčích postojů vlády ČR k návrhům v oblasti vnitřního trhu EU pro státní správu, podnikatelskou sféru a zainteresovanou veřejnost. Materiál také vychází ze Strategie pro vnitřní trh se zbožím a službami „Modernizace jednotného trhu: více příležitostí pro lidi a podniky“, Investičního plánu pro Evropu, Strategie pro jednotný digitální trh, Evropské energetické unie, Akčního plánu k vytvoření unie kapitálových trhů atd. Na základě doprovodné Sektorové analýzy komparativních výhod ČR (dále jen „studie“) jsou priority zvoleny s ohledem na strukturu a vývoj hospodářství ČR tak, aby vnitřní trh EU a související politiky podporovaly rozvoj české ekonomiky směrem k produkci s vyšší přidanou hodnotou, zvyšovaly její konkurenceschopnost a zajišťovaly tak podmínky pro ekonomický růst a zaměstnanost v dlouhodobém časovém výhledu.

Jak vyplývá ze studie, ČR úspěšně konkuruje v exportu dopravních zařízení, hospodářství jako celku se podařilo specializovat na sektory se střední přidanou hodnotou a stabilizovat průmyslovou základnu. Pro další rozvoj ekonomiky je však nutné formovat vhodný rámec pro rozvoj činností s vyšší přidanou hodnotou a zároveň dlouhodobým růstovým potenciálem, tzn. zejména předvýrobní a povýrobní činnosti v rámci globálních hodnotových řetězců. Stěžejní rozvojový potenciál v ČR představují malé a střední podniky, pro něž představuje vnitřní trh prvotní přirozený rámec pro usnadnění jejich expanze a růstu. Dále je potřeba podporovat vznik kvalitního sektoru služeb při zachování silné a inovativní průmyslové základny.

Prostor pro zlepšení fungování vnitřního trhu pak lze nalézt v celé řadě oblastí s plně nevyužitým hospodářským potenciálem, např. volný pohyb zboží a služeb, maloobchod, digitální trh nebo elektronický obchod. Mezi hlavní překážky vnitřního trhu EU dosud patří zejména nedostatečný přístup k informacím, nákladné a složité povolovací procedury, omezování právní formy a držení podílu na společnosti v případě poskytování služeb či nedostatky v oblasti vzájemného uznávání.

¹ Zejm. Koncepce politiky ČR v EU: Aktivní a srozumitelná ČR v jednotné Evropě; Exportní strategie ČR pro 2012-2020; Koncepce podpory MSP 2014-2020, Strategický rámec rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014-2020, Státní energetická koncepce (SEK), Národní akční plán pro chytré sítě (NAP SG), Akční plán pro rozvoj digitálního trhu.

Vize ČR

Vláda ČR usiluje, aby vnitřní trh EU byl prostorem svobody podnikání, usazování, volného pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu bez jakýchkoli neopodstatněných, skrytých či protekcionistických bariér tak, aby podnikatelé a občané ČR mohli kdekoli v prostoru vnitřního trhu plně využívat svých evropských práv. Vláda ČR chápe dotváření vnitřního trhu jako souvislý proces jeho prohlubování a rozšiřování a odstraňování přetrvávajících bariér na všech úrovních za současného udržení vysokých standardů zejména v oblasti ochrany spotřebitele a migrujících osob (občanů, pracovníků, podnikatelů), vše za předpokladu řádné implementace a dodržování společných pravidel. Zásady vnitřního trhu je přitom vhodné dále šířit i za hranice EU, především prostřednictvím mezinárodních obchodních dohod a mezinárodní standardizace na globální úrovni.

Vláda ČR usiluje o vytvoření příznivého prostředí pro podnikatele a občany z ČR i celé EU na všech úrovních státní správy, což zahrnuje zejména odstraňování administrativních překážek a snižování byrokratické zátěže, zajištění kvalitní a přehledné legislativy, funkčních a přeshraničně dostupných služeb eGovernmentu, včetně úplného elektronického podání, stejně jako neustálé zdokonalování ostatních služeb, které stát svým občanům a podnikatelům na vnitřním trhu poskytuje.

Obecný přístup vlády ČR k agendě vnitřního trhu

Přístup vlády ČR k agendě vnitřního trhu tvoří konzistentní a dlouhodobou politiku, ve které ČR vystupuje jako věrohodný partner jak pro ostatní členské státy, tak pro evropské instituce. Vláda ČR prosazuje své zájmy samostatně, ale také koordinovaně v těsné spolupráci se skupinou stejně smýšlejících států pro vnitřní trh, která usiluje o co možná největší liberalizaci v oblasti vnitřního trhu, nebo s jinými (ad hoc) uskupeními. Na národní úrovni vláda ČR zahrnuje do diskuze občanskou společnost např. skrze kulaté stoly a Národní konvent o EU a dále také úzce spolupracuje s hospodářskými a sociálními partnery vlády nebo relevantními stakeholdery, Parlamentem ČR a poslanci Evropského parlamentu. Koordinaci, tzn. jednotné vystupování a koherentní přístup ČR k evropským politikám, zajišťuje Výbor pro Evropskou unii.

V souvislosti s hodnocením jednotlivých opatření z hlediska vnitřního trhu sleduje vláda ČR zejména jejich dopad na růst, zaměstnanost a konkurenceschopnost a posuzuje nezbytnost a přidanou hodnotu opatření v souladu s principy subsidiarity a proporcionality. Vláda ČR vždy zvažuje, zda je vhodnější cestou pro dosažení stanoveného cíle harmonizace (např. v oblasti elektronického obchodu či ochrany práv spotřebitelů), nebo vzájemné uznávání (např. v oblasti profesních kvalifikací). Vláda ČR se vyjadřuje ke všem klíčovým iniciativám Komise již ve fázi veřejných konzultací a vyzývá k témuž rovněž zástupce podnikatelské sféry a sociálních partnerů.

2. Priority České republiky v agendě vnitřního trhu EU

2.1. Správa vnitřního trhu

Bez efektivní správy vnitřního trhu nelze dle názoru ČR dosáhnout skutečně volného pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu.

2.1.1. Implementace a vymáhání legislativy

K dosažení lepší správy vnitřního trhu je potřeba zajistit efektivní implementaci a dodržování jeho pravidel a legislativy, jelikož obcházení platné legislativy a rozdíly v její interpretaci a implementaci v jednotlivých členských státech vedou ve výsledku k vytváření překážek na vnitřním trhu. Legislativní návrhy Komise by proto měly přímo zahrnovat implementační návody s příklady, jak by měla být legislativa správně implementována v souladu s cíli vnitřního trhu, a dále by transpoziční lhůty měly odpovídat náročnosti transpozice. Implementační vodítka by měla být projednána v rámci legislativního procesu, což napomůže posouzení jejich souladu s principy subsidiarity a proporcionality na evropské úrovni. Klíčové je prosadit, aby Komise zajistila technickou asistenci členským státům v průběhu implementace legislativy.

2.1.2. Nástroje pro občany a podnikatele na vnitřním trhu EU

Jak vyplývá z konzultací se zástupci podnikatelské sféry i veřejnosti, jakož i ze zmíněné studie, dostupné a efektivní nástroje pro správu vnitřního trhu jsou zásadní jak pro mobilitu občanů a s tím spojený rozvoj lidského kapitálu a pracovních trhů, tak pro malé a střední podniky, pro které představuje orientace v roztržitém regulatorním a administrativním prostředí na vnitřním trhu disproportčně velké náklady. Specifické nástroje, které mohou evropsští občané a podnikatelé využívat, je třeba nadále zlepšovat a propojovat na domácí i evropské úrovni. Jednotné kontaktní místo (JKM), služba SOLVIT pro neformální řešení sporů s úřady v jiném členském státě a Kontaktní místo pro výrobky (ProCoP) patří mezi hlavní nástroje vnitřního trhu, které umožňují evropským občanům i podnikatelům využívat podstatných výhod, které jim tento prostor nabízí. Zmíněné služby poskytuje bezplatně Ministerstvo průmyslu a obchodu a sdružuje je do tzv. integrované služby, která zefektivňuje řešení případů a zvyšuje přívětivost služeb pro klienty. V souladu se směrnicí o službách a Chartou pro elektronická JKM ČR reformuje elektronické JKM tak, aby podnikateli umožňovalo využívat všech funkcionalit úplného elektronického podání. ČR také prosazuje větší napojení služby SOLVIT na vymáhací mechanismy Komise s cílem, aby nevyřešené případy s jasně průkazným porušením volného pohybu zboží, služeb, osob i kapitálu sloužily jako podnět k zefektivnění fungování vnitřního trhu a k odstraňování překážek (např. prostřednictvím řízení EU Pilot).

Neméně důležitým nástrojem je také Systém pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI systém), který v několika modulech slouží k rychlé výměně informací mezi úřady členských států. Je potřeba zajistit jeho lepší a efektivnější využívání, které ulehčí vyřizování administrativy pro občany a podnikatele. ČR usiluje, aby byl IMI systém využíván také v oblasti výrobků pro účely nařízení o vzájemném uznávání, které zajišťuje volný pohyb zboží na v rámci EU,² a vítá využívání IMI v oblasti vysílání pracovníků podle směrnice č. 2014/67/EU o prosazování směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému

² Nařízení (ES) č. 764/2008.

pro výměnu informací o vnitřním trhu („nařízení o systému IMI“). Nástroje vnitřního trhu dosud nejsou využívány ve svém plném rozsahu, a proto by se Komise měla zaměřit nejen na zlepšení nabízeného servisu, ale i na propagaci těchto nástrojů na národní a evropské úrovni.

Velkou překážkou na vnitřním trhu je také špatná dohledatelnost, neúplnost či neaktuálnost informací na jednom místě, jak identifikovali podnikatelé v domácí veřejné konzultaci na jaře 2015. Komise by proto měla urychlit práci na tzv. Digital Single Gateway, tedy umožnit vznik jediného portálu se strukturovanými a uživatelsky přístupnými informacemi v angličtině, který by zároveň odkazoval na národní portály jednotlivých členských států a současnou situaci zpřehlednil. Komise by měla ve spolupráci s členskými státy zajistit pravidelnou aktualizaci údajů a odkazů.

2.1.3. Better regulation

S ohledem na malé a střední podniky v ČR, které se musí vyrovnávat zejména s nedostatečným množstvím zakázek a s tím spojenou velkou konkurencí, administrativní zátěží, nízkou dostupností kvalifikovaných pracovníků a zkušených manažerů, je potřeba vytvořit příznivé prostředí pro podnikatele a občany, snížit byrokratickou zátěž a přijímat kvalitní legislativu jak na domácí, tak na evropské úrovni. ČR proto dlouhodobě podporuje iniciativu Komise lepší regulace (tzv. Better Regulation) cílenou na zkvalitňování a zpřehledňování právního prostředí přizpůsobujícího se dynamicky se rozvíjejícím podmínkám (např. v oblasti rozvoje podmínek pro digitalizaci), přičemž prosazuje, aby Komise doplňovala všechny své legislativní návrhy nejen v oblasti vnitřního trhu detailními dopadovými studiemi analyzujícími všechny důsledky přijetí těchto návrhů včetně dopadů na konkurenceschopnost EU. Hodnocení dopadů je nutno průběžně konzultovat s dotčenými subjekty od raných fází jejich zpracování, jak na evropské, tak na národní úrovni. Rámcové pozice ČR k novým iniciativám by měly být zpracovávány s vyhodnocením potencionálních zásadních dopadů na ČR, dotčené subjekty a hospodářské sektory. Pro efektivní připomínkování hodnocení dopadů zpracovaných Komisí v případě, že postrádají klíčové otázky hodnocení a dopadů ve vztahu k ČR nebo k významným sektorům v ČR, je potřebné si vyžádat dle potřeby doplnění chybějících aspektů v hodnocení ze strany Komise, zejména při prvních diskusích v pracovních orgánech Rady EU. Aby byl přezkum stávajících právních předpisů EU (program Komise pro účelnost a účinnost právních předpisů EU, REFIT) efektivní, podporuje ČR přístup při identifikaci oblastí s největší zátěží pro dotčené subjekty spolu se stanovováním dílčích sektorových redukčních cílů ze strany Komise ve spolupráci s členskými státy a zainteresovanými stranami.

2.2. Volný pohyb osob

Svoboda volného pohybu je zakotvena v primárním právu EU a představuje jeden ze zásadních hmatatelných přínosů EU pro české občany.

2.2.1. Volný pohyb pracovníků

Odstranění jakékoli diskriminace mezi pracovníky členských států na základě státní příslušnosti je základním předpokladem pro zajištění volného pohybu pracovních sil na vnitřním trhu EU. Pracovní mobilita pomáhá sladit nabídku a poptávku na pracovním trhu a umožňuje přenos zkušeností a s tím spojený rozvoj lidského kapitálu. Stejně tak podporuje konkurenci a rozšiřuje nabídku pracovních sil s přínosy především pro malé a střední podniky. Navzdory platnému právnímu rámci v praxi stále dochází k diskriminaci pracovníků a jsou vytvářeny překážky jejich volnému pohybu. Zájmem ČR je, aby práva evropských

občanů byla skutečně uplatnitelná a aby byly tyto překážky odstraněny; k tomu by mělo přispět i řádné provedení platné legislativy. Za klíčové ČR považuje zejména dodržování pravidel koordinace sociálního zabezpečení, která zaručují, že pracovník zaměstnaný ve více členských státech v jeden moment či konsekutivně neztratí své nároky vyplývající z národních sociálních systémů.

Důležitá je také efektivní spolupráce mezi institucemi členských států i ve vztahu k migrujícím osobám pomocí elektronické komunikace.³ ČR rovněž prosazuje další rozvoj sítě evropských služeb zaměstnanosti (EURES) s důrazem na celoevropské vyrovnání úrovně zaměstnanosti a co nejefektivnější sladování nabídky a poptávky na evropském trhu práce. ČR současně podporuje potírání negativních vlivů na evropském pracovním trhu, a z toho důvodu podporuje dokončení a fungování evropské platformy pro posílení spolupráce při předcházení nehlášené práci a odrazování od ní.

2.2.2. Uznávání vzdělání a odborných kvalifikací, regulované profese

Uznávání odborných kvalifikací mezi členskými státy EU usnadňuje kvalifikovaným pracovníkům přístup k jejich povolání v jiném členském státě a podporuje předávání znalostí a zkušeností.⁴ ČR bude v této oblasti podporovat další usnadnění vzájemného uznávání pomocí rozšiřování působnosti evropského profesního průkazu na další profese.

V rámci iniciativ pro reformu regulovaných profesí v EU zastává ČR na základě analýzy potenciálu takovéto reformy v ČR názor, že plošné snižování počtu regulovaných profesí nemusí vést k většímu ekonomickému dopadu. ČR se proto v rámci národní reformy snaží především o zjednodušování a zprůhlednění vstupních požadavků u těch profesí, kde uvolnění kritérií bude mít pozitivní dopad na tržní prostředí a spotřebitelské ceny. Pro funkční volný trh je klíčové vzájemné uznávání kvalifikace, dokumentů a požadavků mezi členskými státy (obecně pro přeshraniční poskytování služeb, tedy nejen v regulovaných profesích). Důležitá je v tomto ohledu důsledná aplikace evropské legislativy a využívání systému IMI příslušnými orgány. ČR bude prosazovat naprostou transparentnost v procesu reformy regulovaných profesí a vznik příslušné metodiky pro jejich řádné vykazování v databázi Komise všemi členskými státy.

2.3. Volný pohyb zboží a volný pohyb služeb

Dlouhodobou prioritou ČR je odstraňování překážek na vnitřním trhu v oblasti zboží a služeb, důsledné uplatňování principu vzájemného uznávání, efektivní propojení sektoru služeb se sektorem zboží a průmyslu (tzv. servitizace výroby) a maximální využití výhod, které poskytuje digitalizace. Takovýto přístup přináší širší možnosti jak z pohledu podnikatelů, tak spotřebitelů. Studie potvrdila provázání ČR s mezinárodním obchodem jak na evropské, tak na světové úrovni, je proto vhodné k řešení výzev přistupovat společně.

2.3.1. Zboží a služby

Přijetím směrnice o službách⁵ na vnitřním trhu bylo v oblasti služeb dosaženo velkého pokroku. Směrnice však dosud nebyla navzdory opakovaným výzvám všemi státy plně implementována, a proto ČR podporuje v případě této směrnice nulovou toleranci. Snahou

³ Prostřednictvím sítě EESSI (Electronic Exchange of Social Security Information).

⁴ Poslední novela směrnice o uznávání odborných kvalifikací 2013/55/EU zavádí nový institut evropský profesní průkaz, který bude moci být využíván od ledna 2016 pro pět pilotních profesí (fyzioterapeut, farmaceut, zdravotní sestra odpovědná za všeobecnou péči, horský vůdce a realitní makléř).

⁵ Směrnice 2006/123/ES.

ČR a skupiny stejně smýšlejících států je také prosadit, aby Komise zmapovala současnou praxi a vydala vodítka, která by definovala mantinely pro národní restriktivní opatření.

V oblasti zboží podporuje ČR důslednou aplikaci principu vzájemného uznávání v neharmonizovaných oblastech. S ohledem na široké zapojení české ekonomiky do světového obchodu (mimo EU) zejména skrze export ostatních členských států je v oblasti technické harmonizace potřeba dbát na vytváření jednotných evropských standardů a jejich uplatnění taktéž na globální úrovni. V rámci EU je pak pro ČR prioritou dokončit práce na přizpůsobení všech harmonizačních předpisů Novému legislativnímu rámci, a to včetně zajištění jejich jednotné implementace a aplikace na vnitrostátní úrovni a provázanosti s evropskými normami.

ČR dlouhodobě podporuje plnou harmonizaci v oblasti ochrany spotřebitele, která by měla být v budoucnu základem, zejména v případě nového nástroje pro smluvní právo, pro nakupování digitálního obsahu a hmotných produktů na internetu.

S ohledem na silnou průmyslovou základnu považuje ČR za zásadní posílit konkurenceschopnost průmyslu v globálním měřítku, přičemž ČR se zasazuje o to, aby Komise integrovala aspekt konkurenceschopnosti průmyslu do všech politik EU. Pokud by se Komise od tohoto přístupu odklonila, bude ČR ve spolupráci s dalšími státy na Komisi vyvíjet tlak, aby svému závazku dostála.

2.3.2. Jednotný digitální trh

Jednotný digitální trh umožňuje především malým a středním podnikům bez ohledu na zeměpisnou polohu dramaticky expandovat po celé EU s minimálními náklady. Studie mimo jiné ukazuje, že digitalizace ekonomiky skýtá velký potenciál pro přesun k činnostem s vyšší přidanou hodnotou.

Mezi prioritní cíle vlády ČR v této oblasti patří vybudování infrastruktury, tj. podpora výstavby sítí nové generace, která by zajistila kvalitní plošné pokrytí rychlým širokopásmovým internetem a rozšířila nabídku moderních digitálních služeb. ČR také podporuje komplexní přezkum stávající evropské právní úpravy oblasti elektronických komunikací, vycházející z platného regulačního rámce,⁶ a rozvoj elektronického obchodu.

Vzájemně propojené elektronické služby mohou fungovat, je-li bezpečně nastavena elektronická identifikace, autentizace a autorizace, což aktuálně řeší nařízení o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (eIDAS), které se nyní implementuje do právních řádů členských států. Díky němu bude rozvoj eGovernmentu v ČR zaměřen na možnost využití online služeb veřejné správy i přeshraničně.

Digitální ekonomika, big data, cloud computing či internet věcí, strojů a služeb (Průmysl 4.0) zásadním způsobem zasahuje nejen jednotlivá průmyslová odvětví, ale i ekonomiku a společnost jako celek, tedy prakticky všechny obory lidské činnosti. Státní a evropská politika musí dopady těchto trendů reflektovat jak po stránce technologií a investic, tak i v oblasti řešení důsledků pro trh práce, změny ve struktuře vzdělanosti, právním systému apod. ČR obecně preferuje spíše měkké iniciativy s důrazem na samoregulační funkci tržních mechanismů. V případech, kdy se prokáže deformace či selhání trhu, ČR podpoří přijetí

⁶ Jedná se např. o harmonizaci technických podmínek v oblasti využití rádiového spektra, ochrany spotřebitele či úpravy rozsahu univerzální služby.

cílené a vyvážené evropské i národní legislativy za účelem odstranění tržních selhání. Dále musí být adekvátně ošetřena ochrana osobních údajů.

ČR usiluje o to, aby opatření, která mají chránit spotřebitele, zaměstnance i podnikatele před případnými negativními důsledky digitalizace,⁷ byla přijímána na úrovni EU a nedocházelo tak k fragmentaci jednotného digitálního trhu.

2.3.3. Vnitřní trh s energií

Podmínky příznivé pro podnikání a investice, a tudíž pro rozvoj sektorů zboží a služeb, lze vytvořit pouze za předpokladu bezpečných dodávek energií a surovin a zajištění jejich konkurenceschopných cen.

V ČR je trh s energiemi plně liberalizovaný. ČR vzhledem ke své poloze a k omezeným zásobám nerostných surovin proto podporuje dokončení implementace třetího liberalizačního balíčku všemi státy EU tak, aby v této oblasti došlo k úplné liberalizaci trhu. Dokončení vnitřního trhu je jedním z pilířů vznikající Energetické unie. Prostředkem by měla být zintenzivněná regionální spolupráce a odstranění existujících tržních deformací.

V případě zemního plynu je klíčové zajistit flexibilitu a bezpečnost trhu skrz diverzifikaci zdrojů a tras dodávek. ČR podporuje co nejrychlejší realizaci relevantních projektů,⁸ a to včetně většího finančního zapojení EU v nich. Pro to, aby byl takový trh vytvořen, je třeba sjednotit regulační pravidla a zajistit funkční tržní strukturu. Prioritou je výstavba projektu STORK II, který je součástí tzv. severojižního koridoru a který zajistí tok plynu z ČR do Polska a naopak. Severojižní propojení umožní ČR využívat dodávek z terminálů LNG, což zásadně zvýší flexibilitu trhu a energetickou bezpečnost.

V sektoru elektroenergetiky je nutné vedle liberalizace trhu vyřešit problém neplánovaných toků přes přenosovou soustavu ČR. Mezi další priority patří oblast přiměřenosti výrobních kapacit. ČR v tomto ohledu podporuje vytvoření jednotné EU metodiky, která by posuzovala přiměřenost výrobních kapacit na národní a regionální úrovni. Pro ČR je stěžejní zachování odpovědnosti členských států za zajištění spolehlivosti dodávek na národní úrovni. ČR dále podporuje rozvoj elektroenergetické infrastruktury a co nejrychlejší re-design obchodních (nabídkových) zón.

ČR podporuje zavedení celoevropských síťových kodexů jak v plynárenství, tak v elektroenergetice, které umožní větší harmonizaci pravidel v rámci EU a tím i prostředí s větší konkurencí a bezpečností dodávek při zachování dostatečné flexibility v otázce tvorby a schvalování síťových technických pravidel.

2.3.4. Doprava

V oblasti dopravy hodlá ČR na vnitřním trhu EU sledovat dvě hlavní obecné roviny, a to rovinu infrastrukturní a rovinu dopravní politiky. V oblasti dopravní infrastruktury je v příštích letech nutné dobudovat infrastrukturní síť ČR a tuto plnohodnotně napojit na transevropské síť TEN-T. K efektivnímu odstraňování chybějících spojení a úzkých hrdel je třeba v maximální možné míře využít spolufinancování z unijních prostředků, a to zejména skrze OPD II a CEF. Na vnitrostátní úrovni je pak třeba novelizací příslušné legislativy vyřešit obtíže s neefektivním procesem přípravy dopravních staveb.

⁷ Např. práva duševního vlastnictví, zabezpečení před kybernetickými útoky, ochranu osobnostních práv či interoperabilita systémů.

⁸ Konkrétně projekty Stork II, BACI a Oberkappel.

V rovině dopravní politiky ČR podporuje kroky směřující k liberalizaci jednotlivých odvětví dopravy a odstraňování administrativních a technických překážek napříč EU. Ve všech dopravních modech pak bude ČR usilovat o zajištění interoperability všech páteřních dopravních systémů napříč EU. Liberalizaci trhu vnitrostátní osobní železniční dopravy a zajištění technické interoperability podporuje ČR v rámci probíhajícího projednávání Čtvrtého železničního balíčku. Obdobně bude ČR postupovat při projednávání připravovaného silničního balíčku pro odvětví nákladní dopravy, kde hodlá ČR důrazně vystupovat proti zavádění jakýchkoli omezujících opatření, která by způsobovala narušování vnitřního trhu a vytvářela přílišnou administrativní, finanční či jinou zátěž pro dopravce. Toto se týká zejména regulace tzv. sociálních otázek v dopravě. Co se týká oblasti letectví, ČR bude vystupovat proti neodůvodněné regulaci, která znevýhodňuje unijní letecké dopravce oproti konkurenci ze třetích zemí.

2.3.5. Výzkum, vývoj a inovace

Zásadním předpokladem efektivního fungování Evropského výzkumného prostoru je provádění reformních kroků v oblasti financování výzkumu, vývoje a inovací všemi členskými státy EU. ČR bude pokračovat v přípravě a postupné implementaci nových metodických postupů hodnocení a financování výzkumných organizací, které posílí jejich motivaci vykazovat konkurenceschopné výsledky uplatnitelné v praxi.

Jednou z oblastí podpory výzkumu a inovací může být oblast kosmických aktivit, kde je nutné posílení kapacit a zvýšení technologické úrovně českého průmyslu ve vysoce náročném a sofistikovaném prostředí kosmických technologií a aplikací. Pro ČR je zásadní participace na evropských programech Copernicus (Evropský systém pro monitorování země) a Galileo (Evropský globální navigační družicový systém). ČR má potenciál profilovat se jako klíčové středisko evropských kosmických aktivit.

Předpokladem pro efektivní fungování jednotného a společného trhu idejí a znalostí a s tím spojený rozvoj lidských zdrojů pro výzkum, vývoj a inovace je vhodné institucionální prostředí, adekvátně stimulující intenzivní mezinárodní a mezisektorovou mobilitu a zajišťující principy rovných příležitostí. Pro ČR je zásadní zintenzivnění mezisektorové mobility lidských zdrojů mezi veřejným výzkumným sektorem a podnikatelskou sférou, které povedou k lepšímu uplatňování teoretických výsledků výzkumu v praxi.

2.4. Volný pohyb kapitálu a finanční trhy

Finanční trhy představují základní předpoklad pro rozvoj národního hospodářství. Podmínky pro jejich fungování jsou pro dlouhodobou ekonomickou prosperitu země zcela zásadní. ČR by proto měla umět řádně využít všechny příležitosti a minimalizovat případná rizika, která jí v tomto ohledu v rámci evropského rámce vyvstávají.

2.4.1. Unie kapitálových trhů

Projekt unie kapitálových trhů (Capital Market Union, CMU) si klade za cíl zlepšení přístupu k financování na vnitřním trhu EU, a to zejména pro malé a střední podniky a infrastrukturní projekty, dále také větší diverzifikaci finančních zdrojů a celkové zlepšení fungování kapitálových trhů EU. Z pohledu ČR je klíčové prosadit, aby Komise při realizaci tohoto záměru dbala na zájmy členských států s menšími nebo méně rozvinutými kapitálovými trhy a zabránilo se profitování jen hlavních finančních center. ČR bude prosazovat, aby se při tvorbě vhodné legislativy zohledňovaly také osvědčené postupy na kapitálových trzích, zejména vlastní iniciativy trhu a jeho samoregulační funkce. ČR bude rovněž požadovat

dodržování stanoveného harmonogramu střednědobých a krátkodobých iniciativ tak, aby byla při realizaci jednotlivých opatření respektována jejich logická časová návaznost.

2.4.2. Bankovní unie

Projekt tzv. bankovní unie je reakcí na růst nedůvěry trhů v bankovní systémy eurozóny, kolaps významných bank a přeshraničně působících bankovních skupin. Tímto projektem se zakotvuje Jednotný mechanismus dohledu a Jednotný mechanismus pro řešení krizí, jehož součástí bude Jednotný fond pro řešení krizí. Vzhledem k tomu, že členy bankovní unie jsou povinně pouze členské státy eurozóny, fungují jednotlivé členské státy v různých systémech, podle toho, zda jsou členy eurozóny nebo členy bankovní unie stojící mimo eurozónu, nebo nejsou ani v eurozóně ani v bankovní unii, jako je tomu v případě ČR. Z pohledu ČR je tedy nutné usilovat o zachování maximálně možných rovných podmínek pro všechny členské státy a vytváření nestranných regulačních pravidel, které nebudou poškozovat členské státy stojící vně bankovní unie.

2.4.3. Bilaterální investiční dohody mezi členskými státy EU

Dlouhodobou prioritou ČR je ukončení všech dosud platných bilaterálních investičních dohod mezi jednotlivými členskými státy EU (dále jen „intra-EU BITs“, nikoli dvoustranných investičních dohod uzavřených mezi Českou republikou a třetími státy mimo EU).⁹ Tyto dohody jsou z pohledu ČR nežádoucí, neboť byly přistoupením do EU unijním právem překonány. Podle Komise jsou intra EU BITs nekompatibilní s vnitřním trhem EU. Komise proto v červnu 2015 zahájila vůči ČR a dalším 20 státům EU řízení EU Pilot.¹⁰ ČR bude nadále samostatně usilovat o ukončení platnosti těchto dohod dohodou a zároveň bude podporovat snahy vedoucí ke vzniku společného postupu a nalezení systematického řešení ve spolupráci s Komisí a členskými státy.

⁹ Platnost intra-EU BITs se ČR dosud podařilo ukončit jen s Itálií, Dánskem, Estonskem, Slovinskem, Maltou a Irskem. Ostatní členské státy na návrh ČR reagovaly zamítavě, nebo nereagovaly vůbec.

¹⁰ Řízení č. 7678/15/FISM.

3. Úkoly

Elektronické Jednotné kontaktní místo (eJKM) musí plnit povinnosti a závazky plynoucí ze směrnice o službách a z Charty pro eJKM. V rámci reformy eJKM bude důraz kladen na elektronizaci procedur, aby podnikatel mohl využívat všech funkcionalit úplného elektronického podání, souvisejících se zahájením či rozšířením podnikatelské činnosti online, a to i přes hranice. Na stránkách eJKM budou také kvalitní, dostupné a srozumitelné informace, které usnadní život evropským i domácím podnikatelům. MPO bude s agenturou CzechTrade, která spravuje portál Businessinfo.cz, kde je eJKM umístěno, a s dalšími relevantními rezorty spolupracovat na reformě eJKM. Částečná aktualizace bude provedena v roce 2016, eJKM bude plně funkční po roce 2018, tedy poté, co eIDAS¹¹ vstoupí v platnost. /gestor MPO, návaznost na eIDAS/

V oblasti **REFIT** je potřeba, aby jednotlivá gesčně odpovědná ministerstva prováděla, jako dosud, průběžná vyhodnocení dopadů v praxi k návrhům zařazeným Komisí do přezkumu v programu REFIT. ČR bude pro účely včasného sledování dopadů na ČR průběžně aktualizovat seznam návrhů předpisů, které Komise v rámci svých pracovních programů zařazuje pod hlavičkou programu REFIT, nebo nových iniciativ, které ČR bude navrhopvat do tohoto programu zařadit. /gestor ÚVL/

Stávající regulační rámec **vysílání pracovníků** je podle ČR dostatečný a zajišťuje adekvátní ochranu sociálních práv pracovníků s ohledem na rozdílnou ekonomickou situaci mezi členskými státy. Jakékoliv revizi směrnice o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb a souvisejících předpisů, v jejímž důsledku by byla tato svoboda oslabena, by mělo předcházet vyhodnocení praktického fungování nové směrnice o prosazování směrnice o vysílání pracovníků z roku 2014. /gestor MPSV/

Jelikož se v prosinci 2015 očekává ze strany Komise předložení návrhu na změnu nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 883/2004 o **koordinaci systémů sociálního zabezpečení** a jeho následné projednání v rámci Rady, je potřeba na tuto skutečnost reagovat. Návrh se podle dosavadních informací Komise dotkne čtyř dávkových systémů: 1. zavedení definice dávek dlouhodobé péče; 2. dávek v nezaměstnanosti; 3. rodinných dávek; 4. zvláštních nepřispěvkových dávek. ČR se bude zasazovat o to, aby výsledná podoba nařízení vedla k co nejjednoduššímu fungování koordinačních pravidel oblastí rodinných dávek a dávek v nezaměstnanosti a pokud možno ke spravedlivému rozdělení nákladů na dávky mezi členskými státy. /gestor MPSV/

ČR se bude snažit předcházet **nově vzniklým překážkám** na vnitřním trhu (jako tomu je např. v případě minimální mzdy v Německu) /gestor všechny rezorty/.

Pokud jde o problematiku **uznávání vzdělání a odborných kvalifikací**, ČR musí plně transponovat směrnici 2013/55/EU, která v systému uznávání odborných kvalifikací zavádí nové instituty, zejména evropský profesní průkaz a výstražný mechanismus. ČR musí rovněž dokončit transparenční proces, který vstoupil do své poslední etapy, již je vypravování akčního plánu pro druhý klastř profesí. Transparenční proces je založen na článku 59 novelizované směrnice o uznávání odborných kvalifikací, jeho nesplnění bude považováno za netransponování novelizační směrnice. Dalším úkolem pro ČR v oblasti uznávání odborných kvalifikací je dokončení projektu ex-ante zaměřeného na regulované profese. Termínem

¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru v elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES.

dokončení všech úkolů je rok 2016, kdy směrnice 2013/55/EU vstoupí v účinnost. /gestor MŠMT/

V souvislosti s **jednotným digitálním trhem** je třeba v ČR naplňovat opatření Akčního plánu pro digitální trh ze srpna 2015. Mezi klíčová opatření, která mají přímou vazbu na vnitřní trh, patří rozpracování opatření v národní iniciativě „Průmysl 4.0“, úspěšná implementace Národního plánu rozvoje sítí nové generace, naplňování cílů Strategie digitální gramotnosti a Strategie digitálního vzdělávání a aktivní příprava národních pozic k budoucím návrhům Komise v oblasti digitálního trhu. /gestor ÚVL ve spolupráci s gestory jednotlivých opatření Akčního plánu pro rozvoj digitálního trhu/

V oblasti **vnitřního trhu s plynem** je prioritou integrace v regionu střední Evropy v rámci tzv. severojižního koridoru, širší integrace v rámci V4 nebo tzv. Slavkovského procesu s Rakouskem. ČR rovněž podporuje snahy o větší diverzifikaci svých zdrojů plynu, ať se jedná např. o plyn z kaspické oblasti nebo LNG, a usiluje o vyšší zásobní kapacity pro lepší připravenost na mimořádné události. V oblasti **vnitřního trhu s elektřinou** bude ČR podporovat integraci CEE regionu s MRC (Multi-Regional Coupling Project) pro denní trh s elektřinou; usilovat o správné nastavení obchodních (nabídkových) zón a o zavedení celoevropských technických pravidel, tj. závazných pokynů a kodexů pro fungování jednotného trhu s energií (tzv. „Pan-European technical rules - binding guidelines and codes“). Z širšího hlediska zajištění energetické bezpečnosti je třeba podporovat co nejrychlejší realizaci projektů společného zájmu včetně většího finančního zapojení EU. /gestor MPO/

V oblasti **vnitřního trhu v dopravě** bude ČR usilovat o zefektivnění čerpání unijních prostředků na rozvoj dopravní sítě v ČR a její moderní a kapacitní napojení na TEN-T a o zefektivnění procesu přípravy a schvalování dopravních staveb v ČR. ČR bude jednat s Komisí o uznání stanovisek EIA k dopravním projektům vydaným ještě před vstupem ČR do EU, resp. podle "předvstupní" právní úpravy. ČR bude dále podporovat směřování k jednotnému evropskému dopravnímu prostoru a souvisejícímu odstraňování administrativních a technických bariér a implementaci interoperabilních dopravních systémů používaných napříč EU, např. EETS, ERTMS. ČR také zajistí připojení na jednotné registry sdílející dopravně relevantní informace. /gestor MD/

V problematice **kapitálového trhu** bude ČR postupovat dle připravované Koncepce rozvoje kapitálového trhu, na které je potřeba dále pracovat. V tomto ohledu se jako důležitým tématem jeví revize právní úpravy hypotečních a zástavních listů s ohledem na evropskou regulaci covered bonds. Předmětná koncepce by měla být dlouhodobou strategií, která by měla zajistit kontinuitu právní regulace v této oblasti. Mezi prozatím vytipovanými oblastmi se objevují otázky týkající se daní, účetnictví, penzijních fondů a spoření na stáří, vícestupňová evidence cenných papírů, státní podniky a jejich financování (dluhové i kapitálové) a překlady právních předpisů v této oblasti. Je důležité i sledovat a aktivně se účastnit uplatňování Akčního plánu k Unii kapitálových trhů. /gestor MF/

ČR vyvine veškeré úsilí směřující k ukončení platnosti stávajících **bilaterálních investičních dohod**, které má uzavřeny s jednotlivými členskými státy EU, pokud možno dohodou, za podmínky vyloučení aplikace ochranné lhůty (tzv. sunset clause). /gestor MF/